

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра менеджменту і адміністрування

**ПРОГРАМА КУРСУ
ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

**до практичних занять та контрольної роботи
з дисципліни**

***«ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ
УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»***

Харків – 2019

Програму курсу та методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 11 березня 2019 р., протокол № 8.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління і адміністрування».

Укладачі:

доц. У. Л. Сторожилова,
старш. викл. Т. М. Глушенко

Рецензент

проф. О. Г. Дейнека

ПРОГРАМА КУРСУ
ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та контрольної роботи
з дисципліни

*«ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ
УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»*

Відповідальний за випуск Сторожилова У. Л.

Редактор Буранова Н. В.

Підписано до друку 02.04.19 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк. арк. 1,25. Тираж 30. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

1 Мета і завдання навчальної дисципліни.....	4
2 Рекомендації до проведення практичних занять.....	5
3 Методичні рекомендації до самостійної роботи.....	14
4 Завдання для самостійної роботи.....	15
5 Рекомендації до виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.....	17
6 Перелік питань до підсумкового контролю знань студентів....	18
Список літератури.....	31

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета дисципліни – введення магістрів у коло питань щодо системи знань про європейську інтеграцію, демократію та управління в ЄС, його структуру, демократичні принципи економічної, політичної та соціальної регуляції на наднаціональному та національному рівнях.

1.2 Основні завдання дисципліни:

- опанування магістрами основами знань про інституціональний та політичний устрій ЄС, сферу державного управління та державної служби, систему демократії та належного врядування в ЄС;

- засвоєння основних вимог щодо захисту прав людини та основні критерії членства в ЄС;

- формування навичок порівняльного аналізу та вивчення європейських демократичних принципів; набуття навичок створення демократичної системи управління в Україні;

- використання здобутих знань у практичній діяльності поширенням серед інших громадян України знань про завдання, які мають бути вирішені в країні у процесі європейської інтеграції.

1.3 Основні компетентності, які засвоюються магістрами в процесі вивчення дисципліни:

- професійні знання щодо основних понять у сфері європейської інтеграції, цілей ЄС; основних інститутів ЄС, їх функцій та інструментів управління;

- професійні вміння застосування особливостей європейської демократії та управління у сфері політичного, економічного і соціального прогресу, використання європейських інституцій та програм для практичної діяльності в Україні;

- комунікативна компетентність для інформування інших громадян про демократію і належне врядування в ЄС.

1.4 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- визначення основних понять щодо процесу європейської інтеграції;

- мотиви європейської інтеграції та цілі ЄС;

основні періоди становлення і розвитку ЄС;
особливості європейської демократії та управління у сфері політичного, економічного і соціального прогресу;
основні інститути ЄС, їх функції та інструменти управління в ЄС;
цілі і завдання регіональної політики ЄС;
уміти:
застосовувати в практичній діяльності порівняльний аналіз демократії, захисту прав людини та управління в ЄС;
демонструвати знання прав громадян в ЄС;
використовувати призначення європейських інституцій та програм для практичної діяльності в Україні;
застосовувати основні принципи Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА) в освітній діяльності;
використовувати можливості участі в європейських програмах мобільності;
підтримувати європейські цінності;
використовувати комунікативні навички для інформування інших громадян про демократію і належне врядування в ЄС;
надавати отримані результати досліджень європейської демократії та належного врядування, брати участь у вирішенні проблем, пов'язаних із застосуванням європейського досвіду в Україні.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. Інституціональний та політичний устрій ЄС
Тема 1. Європейська інтеграція як основа демократії та управління в ЄС

План

- 1 Теорії європейської інтеграції. Мотиви євроінтеграції та цілі ЄС.
- 2 Основні періоди становлення і розвитку ЄС. План Шумана. Роль Жана Моне у формуванні ЄС.
- 3 Договірні-правова основа Європейського Союзу.

4 «Стовпи» та символи ЄС.

Ключові терміни: європейська інтеграція, Європейський Союз, Роберт Шуман, Жан Моне, Конрад Аденауер, засновницькі договори про ЄС, Acquis Communautaire, Спільний ринок, Шенгенська зона, європейська валюта.

Питання для самоконтролю:

1 Яким чином відбувалося договірне оформлення Європейського Союзу?

2 Що таке «стовпи» Європейського Союзу?

3 Як відбувалася еволюція органів Європейського Союзу?

4 Яку роль у створенні Європейського Союзу відіграли Роберт Шуман і Жан Моне?

5 Що означає Acquis Communautaire?

6 Охарактеризуйте особливості Спільного ринку в ЄС.

7 Дайте характеристику Шенгенської зони. Які особливості візового режиму має Україна щодо країн Шенгенської зони?

Тема 2. Структура управління в ЄС та основні європейські інституції

План

1 Інституційна та політична система ЄС.

2 Європейські інститути: Рада Європи. Європейський парламент. Рада Європейського Союзу. Європейська комісія. Європейський суд з прав людини. Рахункова палата. Європейський економічний і соціальний комітети. Регіональний комітет. Європейський інвестиційний банк. Європейський центральний банк.

3 Європейські агентства, їх функції в управлінні ЄС.

4 Структурні фонди ЄС.

Ключові терміни: Рада Європи, Європейський парламент, Рада Європейського Союзу, Європейська комісія, Європейський суд з прав людини, Рахункова палата, Європейський економічний і соціальний комітети, Регіональний комітет, Європейський інвестиційний банк, Європейський центральний банк, президент Європейського Союзу, президент Європейського парламенту, голова Європейської комісії, Верховний представник

Європейського Союзу із закордонних справ і політики безпеки, представник Європейської комісії в Україні.

Питання для самоконтролю:

- 1 Які характерні риси притаманні інституційній системі ЄС?
- 2 Що означає суміщення функцій?
- 3 Які інституції здійснюють основні функції?
- 4 Чи здійснюється в ЄС реформування інституційної системи?
- 5 Які інститути ЄС є політичними?
- 6 Який орган ЄС наділений повноваженнями анулювати будь-який нормативно-правовий акт, прийнятий з порушенням компетенції?
- 7 Які функції виконує Європейська рада?
- 8 Як змінилася роль Європарламенту в процесі розвитку Співтовариства?
- 9 Чому Єврокомісію називають «урядом» ЄС?
- 10 Які функції в системі органів управління ЄС виконують Агентства Європейського Союзу?
- 11 Дайте характеристику структурних фондів ЄС.

Тема 3. Інструменти і принципи управління в ЄС

План

- 1 Копенгагенські критерії як основа членства в ЄС.
- 2 Правова система ЄС, спільні правові документи: директиви, акти, постанови, рекомендації, думки.
- 3 Європейська політика безпеки і оборони. Діяльність ОБСЄ.
- 4 Європейська політика сусідства. Програма «Східне партнерство».

Ключові терміни: Копенгагенські критерії, спільні правові документи (директиви, акти, постанови, рекомендації, думки), європейська політика сусідства, програма «Східне партнерство», Зелені книги, Білі книги.

Питання для самоконтролю:

- 1 Дайте характеристику Копенгагенських критеріїв. Чи відповідає Україна цим критеріям?
- 2 У чому полягає принцип субсидіарності?
- 3 Дайте характеристику спільних правових документів ЄС (директиви, акти, постанови, рекомендації, думки).
- 4 Які основні завдання вирішує Європейська політика безпеки і оборони?
- 5 Яку діяльність здійснює Європейська служба зовнішніх дій?
- 6 Охарактеризуйте Європейську політику сусідства, які наслідки має ця політика для України?
- 7 Які результати має реалізація Програми «Східне партнерство» для України?
- 8 Що таке спільний Європейський адміністративний простір? На яких принципах він будується?

МОДУЛЬ 2. Система демократії та належного врядування в ЄС.

Тема 4. Захист прав людини як основи політичного управління в ЄС

План

- 1 Європейські інструменти сприяння демократії та правам людини.
- 2 Моделі державного управління та місцевого самоврядування в країнах ЄС.
- 3 Європейська політика проти дискримінації.
Ключові терміни: права людини, Європейська зона правосуддя і безпеки, Європейський омбудсмен, Європейське поліцейське управління, моделі державного управління та місцевого самоврядування в країнах ЄС, принцип недискримінації.

Питання для самоконтролю:

- 1 Якими є характерні риси європейського врядування?
- 2 Що таке Європейський адміністративний простір?

3 Чи можливе запозичення кращого досвіду та управлінської практики ЄС в Україні?

4 Охарактеризуйте адміністративні реформи в державному управлінні в країнах ЄС.

5 Які європейські інструменти сприяння демократії та правам людини є найбільш ефективними в ЄС?

6 Охарактеризуйте європейську зону правосуддя і безпеки.

7 Яку роль відіграє європейський омбудсмен?

8 Як побудована діяльність Європейського поліцейського управління, які функції виконує Європол?

9 У чому полягає європейська політика дій проти тероризму?

10 Які заходи вживаються у країнах ЄС для подолання корупції?

11 Які заходи вживаються у країнах ЄС для дебіюрократизації в державному управлінні?

12 Дайте характеристику Європейської хартії місцевого самоврядування.

13 Дайте характеристику Європейської хартії регіонального самоврядування.

14 Дайте характеристику організації самоврядування в англосаксонській, романській (континентальній) та германській (змішаній) моделях.

15 Які муніципальні реформи здійснювалися в європейських країнах?

Тема 5. Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС

План

1 Основні аспекти економічної інтеграції в ЄС: європейська економічна зона, економічний і валютний союз, митний союз, бюджет ЄС.

2 Спільні економічні політики ЄС: Європейський фонд стабілізації, Енергетична Хартія, діяльність Європейського банку реконструкції та розвитку.

3 Свобода підприємницької діяльності і підтримка бізнесу в ЄС.

Ключові терміни: економічна інтеграція в ЄС, європейська економічна зона, економічний і валютний союз, митний союз, бюджет ЄС, Європейський фонд стабілізації, Енергетична хартія, Європейський банк реконструкції та розвитку, свобода підприємницької діяльності.

Питання для самоконтролю:

1 Дайте характеристику основних етапів економічної інтеграції.

2 Що таке Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ), як вона діє?

3 Дайте характеристику Європейського економічного простору.

4 Як формується бюджет ЄС, на які цілі витрачаються його кошти?

5 Чому видатки ЄС на сільське господарство становили найбільшу за обсягом статтю?

6 Які заходи фінансуються ЄС за розділом «Громадянство, свобода, безпека та правосуддя»?

7 З якими проблемами стикаються в ЄС при виконанні бюджету ЄС?

8 З якою метою було прийнято Європейську енергетичну хартію, яким чином Україну долучено до хартії?

9 Яка співпраця здійснюється Україною з Європейським банком реконструкції і розвитку?

10 Дайте характеристику свободи підприємницької діяльності в ЄС. Яку підтримку має бізнес в ЄС?

Тема 6. Основні напрями європейської соціальної політики та соціального прогресу

План

1 Особливості європейської соціальної інтеграції.

2 Соціальне партнерство і діалог в ЄС.

3 Спільна європейська соціальна політика і стратегія зайнятості в ЄС.

4 Європейська політика дій проти соціальної ізоляції громадян, бідності.

Ключові терміни: соціальні стандарти в країнах ЄС, соціальне партнерство і діалог в ЄС, стратегія зайнятості в ЄС, соціальна інклюзія, Європейський соціальний фонд.

Питання для самоконтролю:

1 Що є ключовими проблемами та цінностями соціальної політики країн ЄС?

2 Яким чином впливає соціально орієнтована ринкова економіка на розвиток соціальної політики країн ЄС?

3 Проаналізуйте формування спільної європейської політики з поліпшення умов життя і праці громадян. Якими є сьогоднішні результати?

4 Як відбувається соціальний діалог в ЄС?

5 Якими є практики соціального захисту громадян в країнах ЄС?

6 Охарактеризуйте соціальну відповідальність бізнесу в країнах ЄС.

7 Що означає вільний рух робочої сили в ЄС?

8 Які права в рамках ЄС мають працівники та члени їх сімей, що виїжджають на роботу до інших європейських країн?

9 Які можливості надає Європейський страховий поліс?

10 Якою є діяльність Європейської служби зайнятості?

11 Охарактеризуйте політику і стратегію зайнятості в ЄС.

12 Які перспективи розширення зайнятості передбачені в Стратегії «Європа-2020»?

13 Яку політику боротьби з безробіттям проводять країни ЄС?

14 В чому полягає діяльність Європейського соціального фонду?

Тема 7. Європейське управління у сфері освіти, професійної підготовки та молоді

План

1 Пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики.

2 Болонський процес і формування Загальноєвропейського простору вищої освіти (ЕНЕА).

3 Європейські освітні програми. Концепція освіти впродовж усього життя (LLL) як пріоритетна у сфері європейської освіти.

4 Розвиток молодіжної політики в ЄС.

Ключові терміни: пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики, Болонський процес, Загальноєвропейський простір вищої освіти (ЕНЕА), мобільність у сферах освіти та професійної підготовки, європейські освітні програми, концепція освіти протягом усього життя (LLL).

Питання для самоконтролю:

1 Якими є пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики?

2 Коли і з якою метою розпочався Болонський процес? Як відбувалося формування Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА)?

3 Які можливості отримують громадяни ЄС у сфері професійної підготовки?

4 Які європейські освітні програми є доступними для українських студентів та науковців?

5 Поясніть, чому «освіта впродовж усього життя» (LLL) виступає як пріоритет ЄС у сфері освіти?

6 Якою є процедура визнання дипломів у рамках ЄС? Що таке «європерепустка»?

7 Які соціальні гарантії мають студенти в ЄС?

8 Якими Ви бачите перспективи розвитку освіти в Україні у рамках Європейського простору вищої освіти?

Тема 8. «Європа громадян». Моделі регіонального та місцевого управління в ЄС

План

1 Громадянство ЄС та його атрибути. Права громадян ЄС.

2 Європейська ідентичність та європейські цінності.

3 Мета і завдання регіональної політики ЄС. Єврорегіон. Комітет регіонів. Віддалені регіони. Міжрегіональне співробітництво. Європейський фонд регіонального розвитку.

4 Етностратегії в Європі і політика мультикультуралізму. Вирішення етнонаціональних проблем і конфліктів у рамках ЄС. Міжкультурний діалог і культурний плюралізм в Європі.

5 Роль громадськості в процесі європейської інтеграції.

Ключові терміни: громадянство ЄС, європейська ідентичність, європейські цінності, регіональна політика ЄС, єврорегіон, Комітет регіонів, Європейський фонд регіонального розвитку, політика мультикультуралізму, вирішення етнонаціональних проблем і конфліктів у рамках ЄС.

Питання для самоконтролю:

1 Як ви розумієте поняття «європейська ідентичність» та спільні європейські цінності?

2 Визначте основні міжнародно-правові акти, на яких базуються сучасні європейські етнонаціональні відносини?

3 Що таке «політика мультикультуралізму», коли і де вона почала застосовуватися?

4 Як здійснюється в країнах ЄС розробка стратегії та планування співпраці з громадськістю?

5 Яким чином Лісабонський договір сприяє розвитку громадянського діалогу в ЄС?

6 Охарактеризуйте Форум громадянського суспільства в Європі.

Тема 9. Європейський вибір України

План

1 Політичний діалог Україна – ЄС. Угода про асоціацію.

2 Розвиток економічної інтеграції між Україною та ЄС.

3 Партнерство України та ЄС у соціальній і гуманітарній сферах.

4 Актуальні проблеми співробітництва між Україною та ЄС у реформуванні державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для самоконтролю:

1 Яким чином складалася правова база відносин України з Європейським Союзом?

2 Охарактеризуйте сучасний політичний діалог Україна – ЄС.

3 Яке політичне, економічне, соціальне значення має Угода про асоціацію між Україною та ЄС?

4 Дайте характеристику основних напрямів економічної інтеграції між Україною та ЄС.

5 Яким чином може здійснюватися партнерство України та ЄС у соціальній і гуманітарній сферах?

6 Назвіть актуальні проблеми співробітництва між Україною та ЄС у реформуванні державного управління.

7 Які принципи Європейської хартії місцевого самоврядування є найбільш важливими для реалізації в Україні?

3 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для глибокого та якісного засвоєння навчального модуля рекомендується докладно ознайомитися з робочою навчальною програмою дисципліни, переліком літератури, змістом та методичними рекомендаціями щодо підготовки до семінарських занять, питаннями, що винесені на залік, а також критеріями оцінювання роботи. Це допоможе на початковому етапі зорієнтуватися у новому предметі, уявити його внутрішню логіку, послідовність розгляду тем та накреслити загальний план роботи протягом часу, відведеного на вивчення дисципліни.

На лекційних заняттях студент засвоює базову інформацію щодо конкретної теми, відповідно до навчальної програми, отримує певні орієнтири у науковій літературі (необхідні для подальшого самостійного наукового пошуку) та має змогу під час заняття отримати відповіді на незрозумілі або спірні питання.

Елементом самостійної роботи студента у цьому відношенні може бути робота із власним конспектом лекцій для повторювання матеріалу, формулювання коментарів, питань, виявлення моментів, що потребують уточнення, або у науковій літературі, або завдяки консультаціям викладача. Робота з конспектом також є корисною перед наступною лекцією (для пригадування попереднього матеріалу) або перед семінаром.

У процесі підготовки до практичних занять студенту слід дотримуватись методичних вказівок щодо підготовки до занять, а також використовувати різні види самостійної роботи, такі як підготовка розгорнутого плану відповіді на питання, підготовка тез виступу, конспекту джерел (наукової або навчальної літератури, інших джерел), підготовка схем, таблиць, написання есе.

Самостійна робота студента включає опрацювання основних термінів з курсу, а також вивчення окремих аспектів тем.

4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. Інституціональний та політичний устрій ЄС

Тема 1. Європейська інтеграція як основа демократії та управління в ЄС

1 Складіть словник ключових термінів: європейська інтеграція, Європейський Союз, Acquis Communautaire.

2 Складіть хронологічну таблицю засновницьких договорів ЄС за зразком:

Дата	Назва угоди
------	-------------

3 Поясніть роль Жана Моне у створенні ЄС.

Тема 2. Структура управління в ЄС та основні європейські інституції

1 Складіть схему керівних органів ЄС та їх функцій.

2 Визначте, які керівні органи ЄС представляють інтереси громадянського суспільства.

3 Знайдіть інформацію про підтримку України Європейським інвестиційним банком.

Тема 3. Інструменти і принципи управління в ЄС

Прочитайте статтю «Чи бути Європейському оборонному союзу?» та дайте письмову відповідь на питання: Як Ви вважаєте, для чого ЄС потрібен оборонний союз і в якій формі?

МОДУЛЬ 2. Система демократії та належного врядування в ЄС

Тема 4. Захист прав людини як основи політичного управління в ЄС

1 Чи вважаєте Ви, що запровадження і дотримання стандартів європейського врядування покращить стандарти життя українських громадян?

2 Яких нових вмінь і навичок потребуватиме європейська інтеграція від українських державних службовців? Чи готова державна служба України відповісти на виклики європейської інтеграції?

3 Якими рисами повинен володіти державний службовець XXI століття? В чому полягають основні характеристики службової кар'єри?

Тема 5. Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС

На підставі матеріалів ЗМІ наведіть приклади економічного співробітництва України та ЄС у 2015 році.

Тема 6. Основні напрями європейської соціальної політики та соціального прогресу

Дайте письмову відповідь на питання:

1) якими є стандарти якості життя в Європі? Наведіть приклади. Що треба зробити в Україні для досягнення цих стандартів?

2) з якими проблемами на ринку праці стикаються в ЄС, які способи вирішення цих проблем можна застосувати в Україні?

Тема 7. Європейське управління у сфері освіти, професійної підготовки та молоді

Дайте письмову відповідь на питання:

1) які соціальні гарантії мають студенти в ЄС?

2) якими Ви бачите перспективи розвитку освіти в Україні в рамках Європейського простору вищої освіти?

Тема 8. «Європа громадян». Моделі регіонального та місцевого управління в ЄС

Підготуйте есе (3 с.) на одну з запропонованих тем:

1 Мультикультуралізм як протиставлення концепції «плавильного котла».

2 Політика щодо надання притулку в ЄС.

3 Соціальний захист мігрантів у країнах ЄС.

Тема 9. Європейський вибір України

На підставі матеріалів ЗМІ наведіть приклади реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

5 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ БЕЗВІДРИВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Підготуйте есе за однією з обраних тем. Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції. Технічні вимоги: обсяг – не менше ніж 15 000 знаків; Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5; не менше ніж три позиції у списку літератури, коректне оформлення посилань.

Теми есе:

1 Витоки європейської цивілізації та основні етапи європейської інтеграції.

2 Суперечливий процес європейської інтеграції та пошук шляхів її поглиблення.

3 Можливості і перспективи європейської інтеграції України.

4 Порядок денний асоціації Україна – ЄС у контексті соціальної політики.

- 5 Формування засад соціальної політики країн ЄС.
- 6 Глобалізація соціальних процесів та її вплив на європейську соціальну політику.
- 7 Закріплення в політичних документах та первинному законодавстві Євросоюзу принципу поваги до прав людини.
- 8 Проблеми впровадження європейських стандартів соціально-економічних прав в Україні.
- 9 Можливості використання європейського досвіду регулювання зайнятості населення в Україні.
- 10 Перспективи розвитку освіти в Україні в рамках Європейського простору вищої освіти.
- 11 Безпека та здоров'я на роботі як пріоритет європейської соціальної політики.
- 12 Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я людини та їх реалізація (на прикладі однієї з європейських країн).
- 13 Політика щодо надання притулку в ЄС.
- 14 Соціальний захист мігрантів у країнах ЄС.
- 15 Функції та повноваження органів Європейського Союзу за Лісабонським договором.
- 16 Моделі державного управління в ЄС, основні методи управління.
- 17 Найбільш ефективні форми вирішення соціальних проблем міста чи району в країнах ЄС.
- 18 Основні форми участі громадян у країнах ЄС у вирішенні локальних територіальних проблем.

6 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

- 1 Основні періоди становлення і розвитку ЄС.
- 2 «Стовпи» ЄС.
- 3 Інституційна та політична система ЄС.
- 4 Зміни політичної системи ЄС після Лісабонського договору (2007).
- 5 Копенгагенські критерії для вступу в ЄС.
- 6 Структурні фонди ЄС.
- 7 Моделі державного управління в країнах ЄС.

- 8 Захист права молоді в ЄС.
- 9 Соціальний захист працівників - мігрантів.
- 10 Європейські інструкції щодо принципів гендерної рівності в оплаті, працевлаштуванні, професійній підготовці та просуванні в кар'єрі.
- 11 Діяльність Європейського суду з прав людини.
- 12 Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС
- 13 Свобода підприємницької діяльності в ЄС.
- 14 Прогресивні соціальні стандарти в країнах ЄС.
- 15 Соціальне партнерство і діалог в ЄС.
- 16 Спільна європейська політика і стратегія зайнятості в ЄС.
- 17 Європейська політика дій проти соціальної ізоляції громадян, бідності.
- 18 Основні напрямки європейської інтеграції у сфері безпеки та охорони здоров'я.
- 19 Пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики.
- 20 Європейські освітні програми.
- 21 Громадянство ЄС та його атрибути. Права громадян ЄС.
- 22 Європейська ідентичність та європейські цінності.
- 23 Мета і завдання регіональної політики ЄС.
- 24 Вирішення етнонаціональних проблем і конфліктів у рамках ЄС.
- 25 Актуальні проблеми співробітництва між Україною та ЄС у реформуванні державного управління.
- 26 Основи формування та розвитку торговельної політики держави в контексті євроінтеграційних перспектив.
- 27 Інтеграційні процеси як складова модернізації економіки України.
- 28 Напрями вдосконалення державного управління в контексті міграційної політики ЄС.
- 29 Європейський досвід регіональної політики в контексті інтеграційних пріоритетів.
- 30 Адаптація законодавства України до Acquis ЄС у контексті Угоди про асоціацію: основні проблеми та шляхи удосконалення.
- 31 Організаційно-правові засади формування європейських стандартів державного управління виборчим процесом.

32 Шляхи впровадження європейського досвіду державного управління аграрним сектором економіки України.

33 Компаративний аналіз правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та ЄС.

34 Роль неурядових організацій в управлінні сферою довкілля в ЄС: досвід для України.

35 Державна підтримка розвитку інноваційної сфери у державах-членах ЄС: досвід для України.

36 Стан та перспективи вдосконалення співробітництва між Україною та Європейським Союзом у військовій сфері: державно-управлінський аспект.

37 Участь України в агентствах/програмах Європейського Союзу: сучасний стан та шляхи вдосконалення.

38 Досвід державного управління у сфері інновацій у країнах Європейського Союзу: значення для України.

39 Механізми співробітництва між Україною і Європейським Союзом у сфері юстиції, свободи та безпеки: стан та шляхи вдосконалення.

40 Організаційно-правові засади європеїзації державного управління України: стан та шляхи вдосконалення.

41 Механізми залучення України до політики Східного партнерства Європейського Союзу: стан та шляхи вдосконалення.

42 Механізми впливу міжнародних організацій на врегулювання кризової ситуації на Сході України: стан та шляхи вдосконалення.

43 Механізми співробітництва України з Організацією Північноатлантичного договору: стан та шляхи вдосконалення.

44 Міжкультурні фактори і роль комунікацій в європейській політиці згуртування: досвід для України.

45 Напрями вдосконалення державного управління України в контексті Європейської політики згуртування.

46 Місце України у Стратегії Європейського Союзу з міжнародних культурних відносин: державно-управлінський аспект.

47 Механізми співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері регіонального розвитку: стан та шляхи вдосконалення.

48 Організаційно-правові засади моніторингу та оцінювання ефективності виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: стан та напрями вдосконалення.

49 Державні механізми співпраці України та ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС у сфері інновацій і науки: стан та шляхи вдосконалення.

50 Формування сучасної моделі регіонального управління України в контексті євроінтеграції: стан та перспективи удосконалення.

51 Транскордонне співробітництво з країнами ЄС у сфері регіональної політики України: стан та шляхи підвищення ефективності.

52 Особливості управління міжнародними проектами в системі державного управління: проблеми та напрями удосконалення.

53 Пріоритетні напрями імплементації спільної зовнішньоторговельної політики ЄС як основа інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

54 Державні механізми захисту основних прав та свобод людини в країнах ЄС: досвід для України.

55 Організаційно-правові засади протидії корупції в державному секторі в країнах ЄС: досвід для України.

56 Організаційно-правові засади державних закупівель в Україні: стан та шляхи вдосконалення.

57 Міжнародні організаційно-правові механізми планування та здійснення миротворчих операцій: досвід для України.

58 Пріоритетні напрями активізації взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства щодо реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

59 Пріоритетні напрями щодо підвищення ролі України в реалізації Глобальної стратегії Європейського Союзу щодо зовнішньої політики і політики безпеки.

60 Європейські фонди та програми міжнародної технічної допомоги ЄС як джерело розвитку та нові можливості реалізації європейської політики: досвід для України.

61 Європейська міграційна політика та механізми її реалізації: досвід для України.

62 Секторальні політики ЄС та механізми їх реалізації: досвід для України.

63 Організаційно-правові засади співробітництва України з ЄС: стан та перспективи розвитку.

64 Європейські інструменти сприяння регіональному розвитку: можливості для України.

65 Секторальні політики ЄС та механізми їх взаємоузгодження з регіональною політикою.

66 Державна молодіжна політика на регіональному рівні: європейський досвід для України (назвати управлінський підрозділ).

67 Українсько-польське стратегічне партнерство у державно-політичній та гуманітарній сферах.

68 Державне регулювання розвитку туризму та готельного бізнесу: європейський досвід для України.

69 Соціальне партнерство органів державної влади та громадянських організацій у сфері надання соціальних послуг: європейський досвід для України.

70 Міжнародний досвід гуманізації змісту шкільної освіти: державно-управлінський аспект.

71 Впровадження системи електронного врядування та досягнення європейських стандартів якості адміністративних послуг (назвати управлінський підрозділ).

72 Діяльність органів опіки та піклування щодо захисту прав дітей: європейський досвід для України (назвати управлінський підрозділ).

73 Державна політика розвитку інформаційного суспільства: європейський досвід для України.

74 Взаємодія органів місцевого самоврядування та неурядових організацій: європейський досвід для України.

75 Державне управління охороною здоров'я в країнах Європи та можливість використання їх досвіду в Україні.

76 Механізми реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

77 Використання режиму політичної асоціації для активізації відносин між Україною та ЄС.

78 Формування поглибленої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

79 Розвиток торговельного співробітництва між Україною та ЄС (на прикладі...).

80 Транскордонне співробітництво між Україною та ЄС (на прикладі...).

81 Фінансове співробітництво між Україною та ЄС (на прикладі...).

82 Економічне співробітництво між Україною та ЄС у галузі... (на прикладі...).

83 Співробітництво між Україною та ЄС у сфері освіти.

84 Науково-технічне співробітництво між Україною та ЄС.

85 Реформування системи охорони здоров'я країн-членів ЄС: досвід для України.

86 Банківська система країн-членів ЄС: досвід для України.

87 Формування політики патріотичного виховання молоді (на прикладі...).

88 Реформування державного управління в країнах-членах ЄС: досвід для України.

89 Реформування державного управління України в контексті європейської інтеграції.

90 Еволюція інституційної системи Європейської Союзу: досвід для України.

91 Політика європейської інтеграції країн Центрально-Східної Європи: досвід для України.

92 Переваги та недоліки вступу України до Світової організації торгівлі.

93 Вступ країн Центрально-Східної Європи до ЄС: досвід для України.

94 Реалізація державної політики європейської інтеграції (на прикладі...).

95 Формування стратегії європейської інтеграції України.

96 Секторальне співробітництво між Україною та ЄС (на прикладі...).

97 Інтеграція України до безпекового простору ЄС.

98 Реформування енергетичного сектора України в контексті європейської інтеграції.

99 Удосконалення державної політики європейської інтеграції України.

100 Реформування адміністративно-територіального устрою в країнах-членах ЄС: досвід для України.

101 Конституційна реформа в країнах-членах ЄС: досвід для України.

102 Впровадження системи електронного врядування та досягнення європейських стандартів якості адміністративних послуг.

103 Нормативно-правове забезпечення соціальної політики у країнах ЄС : досвід для України.

104 Фінансовий контроль у країнах ЄС: досвід для України.

105 Проблеми та перспективи адаптації законодавства України до стандартів Європейського Союзу.

106 Економічна політика країн ЄС: досвід для України.

107 Система освіти країн ЄС: досвід для України.

108 Адаптація законодавства України про державну службу до Європейського законодавства.

109 Європейська інтеграція України у контексті зовнішньо - політичних викликів: сучасні реалії та перспективи.

110 Державна політика запобігання та протидії корупції у країнах ЄС: досвід для України.

111 Кадрова політика у сфері державної служби країн ЄС: досвід для України.

112 Формування договірно-правової бази відносин України та ЄС.

113 Формування правової культури державних службовців: європейський досвід для України.

114 Формування правової культури державних службовців в Україні.

115 Розвиток відносин між Україною та Європейським Союзом.

116 Розвиток відносин України та ЄС на сучасному етапі.

117 Державна політика щодо розвитку сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки: зарубіжний досвід для України.

118 Формування політики патріотичного виховання молоді (на прикладі...).

119 Російський фактор як загроза національній безпеці України.

120 Реалізація державної політики забезпечення інформаційної безпеки України (на прикладі...).

121 Реалізація державної політики забезпечення екологічної безпеки України (на прикладі...).

122 Реалізація державної політики забезпечення економічної безпеки України (на прикладі...).

123 Реалізація державної політики забезпечення соціальної безпеки України (на прикладі...).

124 Державна політика у сфері розвитку засобів масової інформації як фактор забезпечення інформаційної безпеки України.

125 Державна політика у сфері запобігання та протидії корупції на регіональному рівні.

126 Державна політика соціального захисту населення в Україні.

127 Забезпечення енергетичної безпеки України (на прикладі...).

128 Реалізація державної політики України у сфері соціального захисту населення (на прикладі роботи управління соціального захисту...).

129 Державне управління реформуванням сектора безпеки і оборони (на прикладі Національної Гвардії).

130 Реалізація державної політики у сфері захисту прав та законних інтересів дітей (на прикладі...).

131 Запобігання та протидія корупції.

132 Формування державної політики національної єдності та консолідації України.

133 Державна політика забезпечення етнополітичної безпеки України.

134 Державна політика забезпечення геополітичної безпеки України.

135 Управління глобальним розвитком в умовах цивілізаційної кризи.

136 Формування національних інтересів України в умовах глобалізованого світу.

137 Загрози глобалізації для України та шляхи їх нейтралізації.

138 Забезпечення національної безпеки України в умовах кризи існуючої системи міжнародної безпеки.

139 Криза європейської системи безпеки та шляхи її подолання.

140 Криза міжнародної системи безпеки та шляхи її подолання.

141 Оцінювання ефективності державного механізму реагування на загрози національним інтересам України в умовах євроінтеграції.

142 Державна політика забезпечення геополітичної безпеки України.

143 Геополітичні загрози національній безпеці України.

144 Новітні виклики у відносинах України та ЄС.

145 Розробка методик реагування на виклики, небезпеки та загрози національній безпеці держави.

146 Удосконалення системи державного управління забезпеченням національної безпеки України.

147 Реалізація органами державної влади і місцевого самоврядування політики забезпечення національної безпеки (на прикладі...).

148 Теоретичні та практичні аспекти оцінювання ефективності державного механізму реагування на виклики та загрози національній безпеці України.

149 Обґрунтування концептуальних та організаційно-правових засад розробки паспортів загроз національній безпеці України.

150 Демократичний контроль над сектором безпеки України.

151 Роль волонтерських організацій в забезпеченні національної безпеки України.

152 Удосконалення державного управління забезпечення обороноздатності України.

153 Реалізація державної політики у сфері забезпечення обороноздатності України (на прикладі...).

154 Концептуальні засади формування державної політики національної безпеки України.

155 Забезпечення національної безпеки України на регіональному рівні (на прикладі...).

156 Удосконалення державного управління у сфері переселенців та біженців в Україні (на прикладі...).

157 Державна політика забезпечення фінансової безпеки України.

158 Державна політика забезпечення продовольчої безпеки.

159 Державна політика забезпечення безпеки у банківській сфері.

160 Державна політика забезпечення безпеки підприємництва в Україні.

161 Державна політика забезпечення прав та свобод людини.

162 Удосконалення організаційно-правових механізмів забезпечення національної безпеки України.

163 Державна політика у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні (на прикладі...).

164 Участь України в міжнародних системах безпеки.

165 Розвиток відносин Україна – НАТО.

166 Реалізація державної політики євроатлантичної інтеграції України (на прикладі...).

167 Забезпечення органами державної влади мобілізації громадян до Збройних сил України (на прикладі...).

168 Забезпечення діяльності органів державної влади в умовах надзвичайного стану.

169 Забезпечення діяльності органів державної влади в умовах військового стану.

170 Національна консолідація України для протидії російській агресії.

171 Реформування Збройних Сил України в умовах російської агресії.

172 Державна політика забезпечення сучасним озброєнням Збройних сил України.

173 Переведення економіки України на військові рейки в умовах російської агресії.

174 Державна політика інформування населення на тимчасово окупованих територіях України.

175 Державна політика протидії економічній експансії Росії щодо України.

176 Державна політика протидії інформаційній експансії Росії щодо України.

177 Удосконалення державного управління військово-промисловим комплексом України (на прикладі...).

178 Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення національної безпеки (на прикладі...).

179 Реформування державних органів внутрішніх справ України.

180 Реформування правоохоронної системи України.

181 Реформування судової системи України.

182 Формування стратегії національної безпеки України в умовах російської агресії.

183 Формування військової доктрини України в умовах російської агресії.

184 Формування військової стратегії України щодо протидії російській агресії.

185 Ідеологічні засади державної політики України протидії російській агресії.

186 Формування державної політики протидії сепаратизму в Україні.

187 Державна політика захисту громадян України на тимчасово окупованих територіях України.

188 Вдосконалення стратегії і тактики військово-політичного керівництва України в умовах російської агресії.

189 Криза олігархічного капіталізму в Україні: причини та шляхи подолання.

190 Державне управління міграційними процесами в Україні.

191 Реалізація державної політики у сфері захисту прав та законних інтересів дітей (на прикладі...).

192 Удосконалення механізмів регіонального управління у Карпатському єврорегіоні.

193 Використання досвіду магдебурзького права в сучасному муніципальному управлінні України.

194 Конституційно-правові засади адміністративно-територіальної реформи в Україні.

195 Удосконалення механізму державного управління з надання безоплатної правової допомоги (на прикладі...).

196 Державне управління розвитком закладів освіти на регіональному рівні.

197 Механізми управління державним сектором економіки в Україні.

198 Управління об'єктами комунальної власності.

199 Управління державним майном.

200 Механізми запровадження європейських принципів державного управління в Україні.

201 Реформування системи надання адміністративних послуг в Україні.

202 Медіація у судовому процесі: концепції та організаційно-правові аспекти управління.

203 Формування та розвиток системи інформаційно-психологічної протидії в Україні.

204 Проблеми та перспективи реалізації права громадян на звернення (на прикладі...).

205 Система професійного навчання державних службовців.

206 Організаційно-правові засади кадрового забезпечення державної служби в Україні.

207 Управління об'єктами комунальної власності (на прикладі...).

208 Шляхи удосконалення державного управління соціально-економічним розвитком гірських територій у Львівській області.

209 Моніторинг ефективності управління об'єктами державної власності в Україні.

210 Організаційні засади кадрового забезпечення державної служби (на прикладі...).

211 Правові засади кадрового забезпечення державної служби (на прикладі...).

212 Державна інформаційна політика України: формування та реалізація.

213 Державна політика регіонального розвитку в Україні.

214 Удосконалення місцевого самоврядування в Україні (на прикладі...).

215 Державне управління у сфері реалізації екологічної політики.

216 Державна політика у сфері розвитку інформаційної інфраструктури України.

217 Державне регулювання у сфері дотримання трудового законодавства.

218 Державне управління в особливий період (на прикладі... області, району або органу управління).

219 Державне управління у сфері правового захисту майнових прав громадян (на прикладі... області (або органу влади)).

220 Державне управління у сфері правового захисту особистісних прав громадян (на прикладі... області (або органу влади)).

221 Державне управління у сфері транскордонного співробітництва (на прикладі... області).

222 Державне управління регіональним розвитком (на прикладі ... області).

223 Державне управління у сфері прикордонного співробітництва (на прикладі... області).

224 Запровадження європейських стандартів правового захисту інтелектуальної власності в управлінській системі України (на прикладі...).

225 Організаційно-правове забезпечення управлінської діяльності районних (обласних, міських) рад (на прикладі... ради).

226 Організаційно-правові засади виконавчої діяльності органів місцевого самоврядування (на прикладі... ради).

227 Механізми забезпечення національної безпеки (на прикладі... області, району (або органу управління)).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1 Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. С. 409.

2 Про джерела фінансування органів державної влади : закон України від 20.06.1999 р. №783–XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 34. Ст. 274.

3 Про звернення громадян : закон України від 02.10.96 р. № 393/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. С. 256.

4 Про інформацію : закон України від 12 жовт. 1992 р. № 2657–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. С. 650.

5 Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21.05.1997 р. № 280/97–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. С. 170.

6 Про місцеві державні адміністрації : закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586–XIV. *Офіц. вісник України*. 1999. № 18. С. 190.

7 Про центральні органи виконавчої влади : закон України від 17 березня 2011 р. № 3166–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

8 Про внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» щодо приведення його у відповідність із Конституцією України : закон України. *Відомості Верховної Ради*, 2014. № 13. Ст. 223. С. 20.

9 Про запобігання корупції : закон України» від 14.10.2014 р. № 49. Ст. 2056. URL : <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.

10 Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон Української РСР від 07 грудня 1984 р. № 8073–X. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1123.

11 Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651–VI. Верховна Рада України :

[офіц. веб-сайт]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651> (11.06.2012).

12 Кримінальний Кодекс України від 1 вересня 2001 р., розділ XIII. Ст. 305–327. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.

13 Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Харків : Фоліо, 1998. 48 с.

Основні джерела

14 Алексєєв В. М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради. Чернівці : Технодрук, 2014. 76с.

15 Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посібник. – Київ : ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.

16 Бакуменко В. Д. та ін. Державне управління : основи теорії, історія та практика : навч. посібник. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. 394с.

17 Бакуменко В. Д. та ін. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посібник. Київ : Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.

18 Євтушенко В. А., Євтушенко Г. В. Державне та регіональне управління : навч. посібник. Харків : ХНУ, 2012. 215 с.

19 Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю. Державне управління : підручник. Київ : Знання, 2009. 582 с.

20 Ястремська О. М., Мажник Л. О. Публічне адміністрування : навч. посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

21 Регіональне управління : підручник ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2014. 512 с.

22 Чернов С. І. Гайдученко С. О. Публічне адміністрування : ОКЛ ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2014. 97с.

Додаткові джерела

23 Дзюндзюк В. Б. та ін. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник. Харків : Вид-во Хар. РІ НАДУ «Магістр», 2011. 306 с.

24 Іванова Т. В. та ін. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посібник. Київ : НАДУ, 2015. 628 с.

25 Іванова Т. В. та ін. Державна політика. Київ : Нац. акад. держ. упр., 2014. 448 с.

26 Іванова Т. В. та ін. Публічне управління сільськими територіями України : навч. посібник. К. : Фенікс, 2016. 336 с.

27 Іванова Т. В. та ін. Шляхи формування та розвитку самодостатніх суб'єктів муніципального руху : європейські виміри та орієнтири : монографія. Миколаїв : Ємельянова Т.В., 2013. 352 с.

28 Іванова Т. В. Управління підприємством на регіональному рівні. *Науковий вісник академії муніципального управління : зб. наук. праць*. Сер. «Економіка». Вип. 8/2010. Київ : Акад. муніц. упр., ВПЦ АМУ. 2010. С. 42–47.

29 Іванова Т. В. Державне управління сталим екологічним розвитком України та її регіонів в системі раціонального природокористування : теорія, методологія, перспективні напрями : монографія. Київ : ВПЦ Акад. муніц. упр., 2011. 405 с.

30 Іванова Т. В. та ін. Управління розвитком міста : навч. посібник. Київ : Вид-во нац. акад. держ. упр., 2006. 389 с.

31 Кузнєцов А. Концептуальні підходи до формування понятійного апарату в сфері публічного управління. *Державне будівництво*. Київ : Нац. акад. держ. упр., 2010. С. 38–43.

32 Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник. Москва : Юрист, 2004. 475 с.

Інтернет-джерела

33 <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень.

34 <http://www.president.gov.ua> – сайт Президента України.

35 <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.

36 <http://www.odesaoda.gov.ua/> – сайт Одеської облдержадміністрації.

37 <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства України з питань державної служби.

38 <http://www.pravo.org.ua/> – портал Центру політико-правових реформ.

39 <http://i-soc.com.ua/institute/> – портал Інституту соціології Національної академії наук України.

40 <http://www.management.com.ua> – інтернет-портал для управлінців.

41 <http://www.aup.ru/> – адміністративно-управлінський портал.

42 <http://ek-lit.narod.ru/links.htm> – бібліотека економічної та управлінської літератури.